

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1478
van **ELS ROBEYNS**
datum: 14 juli 2015

aan **BEN WEYTS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

Agentschap Wegen en Verkeer - Toewijzing overheidsopdrachten

Werken die uitgevoerd worden op gewestwegen hebben meestal ook een impact voor de desbetreffende gemeenten.

Los van de inhoudelijke aspecten, die normaliter in de ontwerpfase wel worden overlegd, doen zich vaak problemen voor op het vlak van communicatie en coördinatie met betrekking tot de uitvoering van de werken.

In veel gevallen is de wijze waarop de door AWV (Agentschap Wegen en Verkeer) gevolgde aanbestedingsprocedure verloopt verantwoordelijk voor veel onduidelijkheid met betrekking tot de effectieve aanvang van de werken. Gemeentebesturen krijgen moeilijk zicht op de wijze waarop de Vlaamse overheid en met name AWV hierbij tewerk gaat.

1. Klopt het dat bij een aanbesteding AWV 180 dagen de tijd heeft om de opdracht toe te wijzen?
2. Wat is de taak van ATO (Algemene Technische Ondersteuning) in de aanbestedingsprocedure?
3. In welke gevallen worden prijsverantwoordingen gevraagd? In hoeveel gevallen gebeurde dit tijdens de voorbije vijf jaar? Graag een opdeling per jaar, per provincie en per gemeente.
4. In welke gevallen wordt de opdracht niet aan de goedkoopste inschrijver toegewezen? Hoe dikwijls gebeurde dit tijdens de voorbije vijf jaar en wat was de reden? Graag een opdeling per jaar, per provincie en per gemeente?
5. Wat is de gemiddelde doorlooptijd van een dossier bij AWV?
6. Wat is de gemiddelde duur tussen het toekomen van de offertes en de gunning van de opdracht?

ANTWOORD

op vraag nr. 1478 van 14 juli 2015

van **ELS ROBEYNS**

1. Artikel 57, 1ste lid van het KB Plaatsing bepaalt dat vanaf de uiterste indieningsdatum de inschrijvers gedurende 90 dagen gebonden blijven door hun offerte. De opdrachtdocumenten kunnen een afwijkende termijn voorschrijven. Deze is doorgaans een langere termijn, vaak 120 of 180 dagen. De administratieve voorschriften van het standaardbestek 250 voor wegenwerken voorzien standaard een verbintenistermijn van 120 dagen. Een keuze voor de verlenging van de termijn tot 180 dagen is ingegeven door enerzijds het voorwerp van de opdracht en anderzijds de dwingende verplichtingen van de overheid inzake in te winnen adviezen en goedkeuring. Bij wijze van voorbeeld kan dat zijn als medefinancierders hun goedkeuring aan de offerte moeten geven vóór de gunning, het maatschappelijke of financiële belang van de opdracht, een niet-klassieke opdracht waar het ingewikkelder is om de beoordeling van de offertes te doen met verplichte of vrije varianten die bijkomende adviesvragen noodzakelijk maken.
2. De afdeling Algemene Technische Ondersteuning van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) verstrekt cfr. omzending MOW 2010/1 van 21.12.2010 over "*Overheidsopdrachten. Prijstechnisch nazicht - Dossiers voor te leggen aan de afdeling Algemene Technische Ondersteuning*" (MOW 2010/1) advies over het analyseren van prijzen in offertes die in het kader van gunningsprocedures worden ontvangen. Een soortgelijk intern nazicht bestaat sinds 1969 via verschillende omzendbrieven.

Afhankelijk van de keuze van de gunningsprocedure moet een voorstel van gunning vanaf bepaalde criteria en drempels voorgelegd worden aan het departement voor advies over de prijzen in de offertes.

Het departement adviseert opdrachtgevers in gunningsprocedures specifiek over het prijsonderzoek cf. artikel 21, §1 van het Koninklijk Besluit van 15 juli 2011 en het onderzoek van de regelmatigheid van de prijzen in offertes cf. de artikelen 21, §3 en 99, §2 van datzelfde Koninklijke Besluit. Concreet adviseert het opdrachtgevers over:

- de detectie van significante verschillen tussen de prijzen in de offertes en referentiewaarden
- de selectie van prijzen waarvoor inlichtingen en/of verantwoording moet worden gevraagd aan welbepaalde inschrijvers
- het onderzoek van de door de inschrijvers verstrekte inlichtingen en/of verantwoordingen.

In voorkomend geval adviseert het departement de opdrachtgevers eveneens over de door inschrijvers opgegeven prijsaanpassingen ten gevolge van het overschrijden van de gestanddoeningstermijn van de offertes cf. de artikelen 103 en 104 van het Koninklijke Besluit van 15 juli 2011.

Het prijstechnisch nazicht is via omzending MOW/2010/1 automatisch van toepassing op overheidsopdrachten van werken en sommige manuele diensten, waarvan de opdrachtgevers entiteiten zijn die ressorteren onder het Ministerie MOW, met name het Departement MOW, het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) en het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK). Dit nazicht wordt bovendien

ook uitgevoerd op overheidsopdrachten waarvan de opdrachtgevers omzendbrief MOW/2010/1 op eigen initiatief van toepassing hebben verklaard, meer bepaald Waterwegen en Zeekanaal NV en nv De Scheepvaart. Hieruit blijkt duidelijk dat het prijstechnisch advies voor de hierboven vermelde aanbestedende diensten verplicht te vragen is onder welbepaalde voorwaarden, doch niet verplicht of van toepassing is op gemeentelijke overheden die als medefinancierder optreden.

3. AWV en het departement hanteren systematisch dezelfde methodiek bij enerzijds het onderzoeken en anderzijds het adviseren van gunningsprocedures. Algemeen kan gesteld worden dat een inschrijver cf. de artikelen 21, §3 en 99, §2 van het Koninklijke Besluit van 15 juli 2011 om prijsverantwoording wordt verzocht wanneer:
- uit het vergelijkend prijsonderzoek, cf. artikel 21, §1 van het Koninklijk Besluit van 15 juli 2011, is gebleken dat in de betrokken offerte significante prijzen voorkomen die significante verschillen vertonen met referentiewaarden, die gebaseerd zijn op:
 - de prijzen die voorkomen in alle offertes die in het kader van de desbetreffende gunningsprocedure werden ontvangen (voor zover de inschrijvers toegangsrecht hebben tot de procedure en geselecteerd zijn), en/of;
 - de raming, en/of;
 - historische data waarover de opdrachtgever en/of de afdeling Algemene Technische Ondersteuning beschikken, en/of;
 - informatie uit vakliteratuur;
 - de vastgestelde significante verschillen niet door de opdrachtgever zelf te verklaren zijn op basis van de informatie waarover hij beschikt;
 - in voorkomend geval en uitgezonderd de gevallen die voldoen aan de criteria van artikel 99, §2 van het Koninklijk Besluit van 15 juli 2011, de door de inschrijver verstrekte inlichtingen cf. artikel 21, §1 van het Koninklijk Besluit van 15 juli 2011 de significante verschillen evenmin verklaren.

Gezien het prijzenonderzoek een wettelijke verplichting is waarbij volgens bovenstaande methodiek het prijsonderzoek door de aanbestedende overheid zelf wordt gemotiveerd of prijsverantwoording wordt gevraagd, wordt dit niet afzonderlijk gemonitord.

4. Voor de gunning van elke opdracht, ongeacht de keuze van de procedure, wordt door de aanbestedende overheid achtereenvolgens onderzocht:
- welke offertes toegangsgerechtigd en kwalitatief geselecteerd zijn of niet;
 - welke offertes formeel en materieel onregelmatig zijn of niet of besteksconform zijn of niet;
 - welke de evaluatie en rangschikking is van de overblijvende offertes afhankelijk van de gekozen procedure en besteksvoorwaarden

Het doorlopen en beoordelen van deze drie stappen is uitgebreid geregeld in de Wet overheidsopdrachten en het KB Plaatsing.

Bij een aanbesteding wordt de opdracht gegund aan de inschrijver die de laagste regelmatige offerte indient. Het enige gunningscriterium is dus de prijs. Bij een offerteaanvraag daarentegen wordt de opdracht gegund aan de inschrijver die de economisch meest voordelige offerte indient. Welke offerte de economisch meest voordelige is, wordt bepaald door meerdere gunningscriteria (bv. uitvoeringstermijn, kwaliteit van de materialen, prijs, etc.), die moeten worden bepaald in de opdrachtdocumenten. De overheid heeft bij de beoordeling dus een ruimere appreciatiebevoegdheid dan bij een aanbesteding.

Aangezien het toewijzen van een opdracht afhangt van enerzijds die drietrapsbeoordeling en anderzijds van mogelijks méér dan alleen het criterium prijs

is het mogelijk dat de inschrijver met de laagste prijs bijvoorbeeld niet geselecteerd geraakt en dus niet eens in de derde stap van de beoordeling van de offerte voorkomt. In welke gevallen de opdracht niet aan de goedkoopste inschrijver wordt toegewezen, wordt gezien de drie stappen, met de mogelijkheid tot niet-selectie na de eerste stap niet afzonderlijk gemonitord.

5. Voor de gemiddelde doorlooptijd van een dossier wordt gerekend vanaf de datum van goedkeuring van het bestek door de bevoegde delegatiehouder, waarna het bestek kan gepubliceerd worden en na verloop van de publicatietermijn de openingszitting plaatsvindt. Na de opening en de beoordeling van de offertes en de voorziene advies- en goedkeuringstermijn gaat AWV pas over tot de gunning van de opdracht. Gezien de mediaan een meer relevant antwoord biedt dan het gemiddelde op deze vraag, kan ik u mededelen dat de mediaan van de doorlooptijd tussen het goedkeuren van het bestek en de gunning van de opdracht bij AWV 181 dagen bedraagt.
6. Gezien de mediaan een meer relevant antwoord biedt dan het gemiddelde op deze vraag, kan ik u mededelen dat de mediaan van de doorlooptijd tussen het toekomen van de offertes en de gunning van de opdracht 61 dagen bedraagt bij AWV.